

PAKS ÉS VIDÉKE

KÖZMŰVELŐDÉSI TÁRSADALMI GAZDÁSGI HETILAP.

Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Előfizetési ára egész évre 6 frt; fél évre 3 frt; évnegyedre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 10 kr. — Hirdetések jutányos áron számíttatnak. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba Dunaföldvárra intézendők. — Minden kézirat, cserepéldány stb. Paksra a szerkesztőséghez kéretik címezni.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Az alábbi „Hajsza?!“ című slatti értesítés megfajti lapunk megindításának minden előzményeit.

Lapunk követendő irányára nézve kijelentjük, hogy:

I. Kizárunk lapunk keretéből mindent a mi személyeskedést foglal magában; de másrészt minden igazságos felszólalásnak legnagyobb készséggel adunk helyet;

II. Kizárunk hitfelekezeti dolgokba illetéktelenül beavatkozó minden közleményt;

III. Nem adunk helyet névtelenül beküldött semmi néven nevezhető közleménynek; — még a máshelyről érkezett, beküldendő hymen híreket se közöljük, ha azok nem biztos forrásból erednek. Minden ily hymen hír közlését is csak 1 frt 30 kr előleges díj beküldése mellett eszközöljük.

VI. Nyilttereket, — ha azok nem általános érdektiek — csak is előre befizetendő és soronkint 10 kr előleges díj lefizetése mellett veszünk fel. — A sorok mikénti számítását magunknak tartjuk fel.

Lapunk beosztására nézve megjegyezzük; hogy az:

D) nem csak városunk és vidékének, de az egész vármegyének érdekeit fogja felölelni — s kellő támogatás esetén külön melléklettel Kaloosa és vidéke érdekeiben is foghatni.

Ezen érdekeket úgy értelmezzük, hogy városi, községi stb. ügyeket tárgyilagosan fogunk előadni; nem mulasztván el díszrettel megemlékezni ott, a hol ennek tere nyílik s ostromozni minden evidens visszaélést.

II. Beosztjuk lapunk keretébe a közgazdaságot és mezőgazdaságot s kitűnő szakember tollából fogunk hozni értekezéseket.

III. A piaci árakat ezentúl is minden héten fogjuk hozni, — meg nem feledkezvén az értéktözsdeiről sem.

IV. Minden nemű megkeresésre a szerkesztői üzenetben a legnagyobb készséggel adunk választ. Így sorsjegy tulajdonosoknak a sorsolásokról stb; sőt egyéb kérdésekre is szívesen válaszolunk, — mely esetben a válaszra szükséges levéljegyek mellékletét kérjük.

V. Tárca rovatunk lehetőleg változatos leendő. E helyen fel is hívjuk olvasóink figyelmét az: „Egy régi s igen tanulságos könyv“ című érdekesítő s tanulságos tárczánkra, melyet ajánlunk nőinknek is olvasásra.

V. Tanügy és irodalom rovatunkba oly közleményeket veszünk fel, a melyeket nyugodt lelkiismerettel merünk ajánlani olvasóink figyelmébe. Selejtes műveket, ha beküldenek is hozzánk, — nem fogunk megemlíteni.

A jegyző és tanító urakat s mindazokat, kik érdeklődnek a közügy iránt, — tisztelettel kérjük fel, hogy minden községükben, avagy vidékükön előforduló eseményt velünk azonnal tudatni sziveskedjenek.

Mindazok, a kik gyakrabban keresnek fel közérdekű cikkeket és híreket, — lapunk egy tisztelet példányát fogják kapni nem csak, — hanem előzetőink szaporodásának mérvéhez képest tiszteletdíjban is részesülnek.

Azt hisszük, a fentebb kifejtett irány-

elvoknál fogva, — lapunkat tisztelt olvasóink nem csak támogatni, — de sőt azt terjeszteni is szívesek lesznek; de sőt azt is hisszük, hogy azok, a kiknek előfizetés nélkül küldjük e lapot, meg is küldik mielőbb az előfizetési pénzt, nem úgy, mint a „Duna Vidékének“ volt — kegyes pártolói, — akiknek nagy része 2 éven túl, másik része egy a harmadik része fél évig volt szíves a lapot megtartani, de az előfizetési pénzt behüldeneni „méltóságon alólinak tartotta.“

Most pedig hozzátok szólok Paks és Dunaföldvár művelt közönsége!

A „Tolnamegyi Közöny“ megmutatta, hogy nem kenyéririgy; de sőt bebizonyította egyik múlt évi vezércikkében hogy megyénk e részének nem lehet, nem szabad lap nélkül maradnia s kimutatta, hogy ha ez és itt, csak teng és küzd nagy áldozatokkal, — az a közönség rovására történik, s azok közönyösségének tulajdonítható.

Vetközzék le uraim e közönyt, — támogassák e lapot vállalva, közös akarral.

Iparosaink pedig álljanak össze ketten-hárman a lap pártolására. Ketten ha össze állanak csak össze tudnak tenni 75 kr minden három hónapban! — Már azok, a kik ennyire se képesek, — bizon-bizon nem is iparosok!

A paksi földművelő gazdag polgárságra nem számítok; mert az, pénz „ily dolgokért“ nem ad ki; de a művelt és művelődésre törekvő iparosokra számítok.

Paks és Vidéke tárczája

Egy igen régi és tanulságos könyvről.

Írta: Ábcanyi Károly.

Bácsáná, rosszul monltam! Ez a könyv a legrégebb a legtanulságosabb s azért méltán ajántható mindenki szíves figyelmébe.

Mintha csak látánám, mily indignatióval fogadja a szíves olvasó a fenti kijelentést, el lévén róla készülve, hogy ismét nyakába akarnak szólni egy művet.

Hogy tehát elbáránsam magamtól a gyanút, mintha önző ezélelől akarnék reklamot csinálni az imént ismertető mű érdekében; sietek kijelenteni, hogy e mű nem eladó. — Így aztán bátran mellőzhetem az eladásra szánt könyvek ama szokásos ismertetését: megjelent A-ban X. Y-tól, kapható Z-nél stb. stb.

Azonban ha akarnám is ezt közölni, nem tehetem, mert a czimlap teljesen bírányzik s így biztos adatom nincs a fentebbiekre nézve.

Hogy hol és mikor jelent meg e mű, ki a szerzője, — azt csak a helytartalom figyelmes, komoly, hosszas tanulmányozása után lehet sejtteni!

Közönséges halandó ha egy nagyobb szabású művet ad ki, nem mulasztja el kijelenteni: Ime, én szerkesztém e remek művet. — E-leu-

ben e egyszerű mű szerzője elhalgatja nevét s talán szándékosan nem írta ki a czimlapot teljesen a tanulmányozóra, buvárkodóra bizván azt, hogy fogalmát a köson magának a szerző kiltéről, sokoldalúságáról, hogy ne mondjam valódi lángelméjéről. Egyet előre is mondhatok s ez: hogy e mű valóban a legrégebb, legdiszesebb és legtanulságosabb.

Egy hírneves angol tudós, ki egész életét a régiségek tanulmányozására szentelé, azt állítá, hogy ennél régebbi művet ő sem nem ismer, sem nem hallotta, hogy léteznék; régebbi ez az ó-testamentumnál, — régebbi a latin, görög egyiptomi, babyloni, assyr, chinai stb nyelv- és műemlékeknél.

Ami bizonyosnak látszik, hogy — mint ezt a műben látható világos nyomokról következtetni lehet — már a legrégebb népek is ismertek, sőt némely tudósok kissébb-nagyobb sikerrel már régen tanulmányozták belőle, teljesen kimeríteni azonban nem tudták.

A mi a buvárkodónak leginkább feltűnik, az azon épség és teljesség, mely e művön oly hosszú idő múlva is megmaradt és észlelhető.

Ha e művet s annak tartalmát közelebbről vizsgáljuk, tagadhatlanul a legdiszesebbnek kell elismernünk; — a képek, melyekkel e mű telve van, gyönyörűek és megszöklamlásig életbűek. — Egy kitűnő olasz festő kijelenté, hogy

e képek — dacára a mai nagy technikai ügyességnek és művészi előhaladottságnak — szingazdagság, symetria és élethűség tekintetében utáérhetlenek, főleg ha a részleteket tekintjük.

Hogy mennyire illeti meg e művet a tanulságos, illetve a legtanulságosabb jelző, igazolja ezt annak sok oldalú, a legkissebb részletekre is kiterjedő tartalma. — Feltalálható itt minden szakma; van ebben: geologia, astronomia, physica, geometria, mathematica, phylologia, metaphysica . . . . . mineralogia, zoologia, botanica, ... theolog'a, jogi, orvosi . . . . . nemzetgazdasági, ipari, mezőgazdasági stb. tudomány.

Szóval: minden tudomány van itt képviselve és oly alaposággal és részletességgel tárgyalva, a mint az egyetlen szakmunkában sem lehet s alig esalódom, ha azon merésznék látszó állítást kozkázthatom, hogy minden eddig megjelent szakmunka csak kissébb-nagyobb kivonata az e műben levőknek.

Mertem állítani, hogy e mű a legteljesebb encyclopedia, valódi unicum!

Csak egy nagy bukkeise van s ez: hogy igen lassan, csak hosszú, küzdelemteljes tanulmányozás után képes az ember olvasni belőle. De hát ez természetes! Minden régi művel így vagyunk.

Azonban e nehézség is leküzdhető. Ha az

csel

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre: . . . . . 6 frt — kr.

Fél évre . . . . . 3 frt — kr.

Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetési díja:

Egész oldal . . . . . 10 frt — kr.

Fél oldal . . . . . 5 frt — kr.

Negyed oldal . . . . . 2 frt 50 kr.

Nyolczad oldal . . . . . 1 frt 25 kr.

és 30 kr. kincstári bélyegilleték.

Előfizetőink a hirdetéseknel kedvezményben részesülnek. — Egész évi előfizetőink, a kik az előfizetést egyszerre küldik be három ingyenes hirdetménybe jogosítvák; — csak a kincstári bélyeg 30—30 kr. fizetendő meg. Az ügyvéd urak által beküldendő hirdetéseknel kedvezményeket nyújtunk.

Paksón, 1888. ápril hó 15-én.

Balás Sándor,
lapkiadó-tulajdonos.

Hajtsza?!

A múlt hó 25-én Szegzárdon létem alatt munkatársam teljesítette a „Duna Vidéke“ című lapom korrekturnáját, kinek is a könyvnyomdász Rosenbaum Ignác ur megüzente, hogy miután az izraelita ünnepek alatt kedd és szerdán, azaz: márczius hó 27. és 28-án a munka üzletében szünetel, intézkedjék, hogy a kéziratok szerdán estére a nyomdába juttassanak, a korrekturnákkal együtt.

En kedden este megérkezvén, siettem elget tenni a nyomdász úr ohajának, — a lap érdékében.

De — elképzelhető meglepetésem, midőn a nyomdász úr esütörtökön hozzám intézett levelében a lap nyomását megtagadta; dacára levelében való háromszori felkéréssemnek, mely szerint az első negyedben ez utolsó szám kinyomatását ne tagadja meg — a mennyiben ez által nekem tetemes és kiszámíthatlan károkat okoz; — kijelentvén egyszersmind, hogy bármily körülmények, avagy külső behatások alatt indított is ezen engem határozottan kompromittáló lépése keresztül vitelére, ám! szüntesse, buktassa meg lapomat azután.

Rosenbaum Ignác úr e minősíthetlen eslekedetét Olvasóim és a nagy közönség bírálata alá bocsájtom nemesak, hanem a nekem okozott anyagi károkért is felelőssé teszem.

Elérte azt, hogy lapom megszünt; — de nem érhettem el, — legalább ez idő szerint nem — hogy engem e térről leszorítson.

Sajtóügyi végtárgyalásom ismertetése is elmaradt máig ez okból; — de hiszen, hogy tisztelt Olvasóim, eddigi pártfogóink ezen üldö-

zött lapot, mely minden jogos sérelemnek tért ad, — ezentul tömegesebb támogatásban fogják részeltetni.

E reményben nyújtjuk lapunk ezen első számát a tisztelt Olvasónak — kérve önzetlen támogatásukat.

Azon irt, melyet a nyomdász okozott az által, hogy volt lapunk három száma meg nem jelent, — azzal fogjuk kárpótolni, hogy esetleges nagyobb események bekövetkezésekor rendkívüli kiadást fogunk rendezni, — a mai számhoz pedig mellékletet adunk; tárczánkra különösen is felhiva szíves figyelmöket.

Paksón, 1888. április hó 15-én.

Tisztelettel
Balás Sándor
szerkesztő s lapkiadó.

A magyar nyelv az 1827-iki országgyűlésen. *)

Irtá: Chalupka Rezső.

Az 1827-iki országgyűlésnek a magyar mint társadalmi és állami hivatalos nyelvre vonatkozó felterjesztései a következők:

I-ször: „Hogy a Királyi Helytartó Magyar Tanács azon Törvényhatóságoknak, melyek Magyar Nyelven irnak, nem tsak hogy azon Nyelven válaszoljon, hanem azokhoz egyéb Tudósításait is magyarul küldje, Kerülő Rendeléseit szinte Magyar Országban belül minden törvényhatóságokhoz azonnal mindjárt Magyar Nyelven bocsássa; azokhoz mindazonáltal, melyek köz dolgaikat még mostan Deák Nyelven folytathatják, Deák fordítást is (tehát az eredeti magyart küldeni tartozzon; azonban ezen Országgyűléstől szémitandó 6 Esztendőnek lefolytok után (tehát 1833-ban) minden hivatalbéli foglaltságait Magyar Nyelven folytatni köteles legyen. A Magyar Udvari kamara is, minden hozzá tartozó részeivel úgy egyéb Törvényhatóságok is, melyeknek hivatalos dolgaikban a Magyar Nyelv ekkoráig rendszerint Divatban nem volna; a jelen való Országgyűléstől kezdve legalább is 12 Esztendőnk mulva (tehát 1839-ben) minden Jegyző-Könyveit és levelezéseiket, Magyar Nyelven készítsék. A Magyar Ezredek is úgy a véghatárnokok, nem különben a Országban belül fekvő minden Hadi Kormányok, Magyar Irásokat már mostan is elfogadni tartozzanak; mindazáltal csak a Magyar Ezredek, úgy a Bánsági Fő Hadi Kormány, a menyiben azoknak a szomszédos Törvényhatóságokkal sürgető esetekben mulhatatlannal levelezni kelléik; azok ezen Ország Gyűlés végeztével 6 Esztendőnk mulva (tehát 1833-ban) lesznek kötelesek Magyar Nyelven írni.“

II-ször: „Hogy a Királyi Fő Törvényszékek mind a fellebbviteltett Pörökben, úgy azokban is melyek a Királyi Tábla mint első Biróság

előtt Magyar Nyelven kezdődjen.

szinte azon Nyelven itélni, következzen azon Pörökre nézve Magyar kivonatokat tenni tartozzon; továbbá a Kerületi — Táblaikon; úgy az Ország határain belül fennálló Vármegyék, és Városok Törvény Székei előtt, valamint a Szent Székeken is, a Polgári Pöröket, ha bár ekkoráig előttök, a Magyar Nyelv gyakorlásban nem lett volna is, jelen Ország-Gyűlésétől kezdve, szabad lézen minden Pöröket Magyar Nyelven indítani és folytatni; a hol mindazonáltal a Magyar Nyelv még szokásban nem volt, az Itéletek, vagy azon vagy Deák Nyelven hozattathatnak; — egyéberánt akár a folyamatban lévő, akár mostanság kezdendő Pörökre nézve, ide értvén a Királyi Táblát is 13 Esztendőnk rendeltetnek, melyek alatt Deák Nyelven lehet ugyan azokat folytatni, elmúlván mindazonáltal azon Esztendőnk, mind a Perbeli vittelésöknek, mind az Itéleteknek Magyar Nyelven kelléik készülni; kivéven egyedül azon Királyi Táblán lévő Pereket, melyekben a Tárgy Érdemében már Itéletek Deák Nyelven hozattattak, azokban továbbá is az Itéletek Deák Nyelven hozattathatnak. Az előre bocsájtattakból végre az is önként következik, hogy három Esztendőnk mulva senki, ha tsak tökéletesen Magyarul nem tud, Ügyészi vizsgálat alá ne bocsájtasson.“

III-ször: „Hogy az Ország Gyűlési Törvény Czikkelyek, e jelen való Ország-Gyűléstől kezdve, mind a két Nyelveken Deákul és Magyarul készítettessenek.“

IV-ször: „Hogy jövendőben Törvény szerint sem Egyházi, sem világi közhivatalra senki fel ne vétessen; ki magyarul nem tud, és ezen Intézet a Városi belső Tagjaira, úgy minden valásbéli Lelki Pásztorokra is ki terjesztessen, ide nem értvén mindazonáltal a mostan már Hivatalban lévőket; köz dolgaikat azonban már 12 Esztendőnk mulva Magyar Nyelven folytatni tartoznak.“

V-ször: „Az Ország kebelében fennálló, s mind két nemű, úgy minden bevett hitvallású Oskoláknak Tanítóikká tsak olyanok tétessenek, kik a Haza Nyelvet tudgyák, el rendeltetvén egyszersmind: hogy a Nemzeti I-ső Osztálybeli Oskolákban a Vallás, úgy minden egyéb rendszerent való oktatások 1829-dik Esztendődtől áttalványban Magyar Nyelven tanitassanak; utána következő Esztendőben a 2-dik és annakutána a 3-dik Oskolai Osztályokban is áttalványban a Magyar Nyelv hozattatván be, oly móddal: hogy a felsőbb Oskolákban is minden, a Polgári Élet tökéletesítésére tartozó Tudományok egyedül Magyar Nyelven tanitassanak, és tsak a mélyebb Tudományok, nemkülömben azok, melyek a Deák Nyelvnek elősegítésére tartoznak, alattatthassanak elő Deák Nyelven; ezek szerint senkit is

embernek meg van a kellő előkészültsége, — ha megszokta a komoly, kitartó, odaadó munkálkodást: úgy e nehézség is leküzdhető s előbb, utóbb odáig viszi, hogy kisebb-nagyobb eredmény nyel és alapossággal képes lesz belőle olvasni. E müben ugyanis a szöveg s ehez a magyarázatot sem a mostani élő, sem az általunk ismert régi népek irásjegyeivel, — hanem egy egészen különös jelképezés, képleték és képek által van megadva olyan formán, mint a régiéknél a hierogliphék által. Mondom ilyen formán, mert e müben is csupa kép van a legkitünőbb színezés s oly nagyszerű részletességgel és élethűséggel, minő a hierogliphéknél távolról sem lelhető. Úgy hiszem, már ezen általános ismertetés is eléggé meggyőzhette a szíves olvasót arról, hogy e mü valóban unicum, egy valódi kincses bánya, melynek tanulmányozása szélesíti ismeretkörünket, edzi elménket, gyönyörrel tölti el lelkünket, nemesen érzővé teszi kedélyünket s önkéntelenül is a legnagyobb bámulatot és tiszteletet érzünk a szerző iránt.

Nem lesz tehát érdektelen, e müből egyes részleteket ismertetni.

Azonban még mielőtt erre áttérek, meg kell emlékeznem ha csak röviden is arról, miként jöttem én e müre s miként tanultam meg belőle olvasni; teszem ezt főleg azért, hogy ha esetleg valaki a szíves olvasók közül kedvet

érezne e müvet tanulmányozni; úgy — mert a legszívesebben bocsájtom rendelkezésére — ő is el tudjon rajta igazodni.

Már mint kis gyermeknek feltűnt nekem ottthen egy gyönyörű nagy képes könyv; a falusi gyermeknek — ellentétben a városiakkal — egy ily képes könyv látása valódi esemény, szemlélete pedig igazi öröm. Falun nevekedvén főleg a csendes esték voltak alkalmatosak arra, hogy e szép könyvvel foglalkozzam. Szegény anyám ebből tanított imádkozni s miután többet is óhajtottam volna felőle megtudni, — mindig ostromoltam anyámat azon kéréssel, mondáná meg: mi ez, mi az, mit jelent ez amaz stb? — Nem érted te még ezt, volt a válasz; majd ha nagy lész, jól tanulsz és szítfogadó lész, — majd ha szíved és eszed helyén lesz: — majd akkor tanulhatsz e könyvből, akkor meg fogod érteni; most pedig imádkozzál és feküdjél le;

Engedelmes és szítfogadó fiu voltam; szorgalmasan is tanultam; hogy is ne? hiszen csak úgy volt reményem az én kedvencz könyvem-ből tanulhatni.

Meg valloim roppant nagy tisztelettel és érdeklődéssel voltam eltelve ezen gyönyörű könyv iránt. Később gymnasiumba mentem, nagy városba kerültem; távol a szülei háztól egészen új világba léptem.

A sok különböző ember, nagy és diszes

épületek, kövezett utak, fényes fogatok, a városi élet ezerféle tarkasága ujdonság volt előttem; eleintén bámultam, néztem végre megszoktam; így aztán az én gyermekkori meleg érdeklődésem a szép, nagy képes könyv iránt kezdett lobadni.

A sok mindenféle tanulás, a különböző tárgyú könyv már-már kezdé elhítni velem, hogy valódi, igaz, alapos ismeretek csakis a tankönyvekből meríthetők. — Később magasabb intézetekre kerültem, kezdtem esodálni az emberi elme sok oldalúságát és élet; ez és a városi élet zajossága, kínálkozó szórakozásai és élvezi között kezdtem feledni az én régi képes könyvemet s már csak a szünidők alatt, vagy csendes magányos órámban gondoltam reá, mint boldog gyermekkori emlékre.

Sok tanulás után ismét falura kerültem s előszeretettel foglalkoztam a mezőgazdasággal s annak egyes ágaival.

Szolid, falusi embernek minden foglalatossága mellett elég szabad ideje van arra, hogy elmélkedjék, buvárkodjék; mérlegeltem, latolgattam tehát én is a sok tanult dolgot; ekkor kezdtem belátni mily igaza volt ama görög bölcsnek, midőn mondá: minél többet tanulok, annál inkább belátom, hogy igen keveset tudok ahhoz képest, a mit tudni kellene. — Midőn már egészen kifáradtam a sok száraz studiumba, csu-

olnai országos vásár e hó 30-án fogatni.

— A pécsi posta-távírdá igazgatósági kerület posta pénzforgalma folyó évi január és február hónapban 11.741,610 frt 39 krt tett ki.

— Hajótörés. márczius hó 26-án $\frac{3}{4}$ 3 órakor reggel fordult be alólról a paksi kikötőhely felé az „Aladár“ vontató hajó, magával hozva öt buzával megrakott magán teherhajót. Mind az öt az első zátonyig rendszeresen haladt, onnan kezdve azonban a vontató gőzös vészjelzéssel folytatta útját föl felé, mignem a gőzh. állomás felett néhány öllel, a Forsterféle sarkantyúval egyenesen, egy vontatott jármű súlyedni kezdett. A teherhajó ugyanis lyukat kapott, melynek következtében, ismeretes módon elkülönített raktárainak egyikébe behatolt a víz. Teljes elsüllyelésétől mégis megmentette a hajót az a körülmény, hogy míg egyrészt a még épen lévő raktárállományt a legénység rögtön eltávolította a veszélyeztető helyről, másrészt a megsérült járművet felvontatta a szigetre, mely ily módon ennek, míg felfelé tovább szállították szilárd alap állást adott.

— Hegyi bizottság. E hó 8-án ejtett meg a paksi hegyi bizottság választása. A megválasztott 30 tagú bizottság választ elnököt és egyúttal megbízottat a gyűlés által, hogy új alapszabályokat készítsen, mely által a rend a szőlő hegyeken ismét helyre álljon. Az elnökválasztás mára tüzetett ki d. e. 10 órára, a város tanács termében.

— Hangverseny. A magyarországi árvíz és tüzkárosultak javára Paksön hangverseny fog tartatni, melyre eleve is felhívjuk városunk és a vidék figyelmét. A részletes programot csak lapunk jövő számában fogjuk közölhetni.

— Tűz. Paksön e hó 8-án éjfélután $\frac{1}{2}$ órakor tűz ütött ki, mely négy házat hamvasztott el. Mind a négy ház biztosítva volt. — A csendőreket félrevezették, a mennyiben tudomásunkra hozták, hogy egyik házban egy egy hónapos és egy 15 éves gyerek maradt benn. Derék csendőreink már levetették köpenyüket, hogy beáztatván azt, az égő házba hatoljanak, — de időközben a hirt visszavonták.

— Kiállítás Nagy-Körösön. Az országos magy. gazdasági egyesület a pestmegyei gazd. egyesülettel, a földmívelési ministerium támogatása mellett f. é. május 19. 20 és 21-ikén egy nagyobb szabású kiállítást rendez Nagy-Körösön, gróf Károlyi Sándor elnöke alatt. A kiállítás programja a következő: 1. Helyi jellegű kiállítás és löverseny. 2. a kereskedelmi és földmívelési minister engedélye folytán itt fog megtartatni a nemzetköz. jelleggel bíró VIII-ik tenyészállatvásár, 3. Rendszeresített gép és eszköz kiállítás. 4. Gazdasági általános termény kiállítás. 5. Kertészeti, szőlészeti és borászati kiállítás. 6. Az orsz. gazd. egyesület gépversenye. 7. A társult egyesület gépversenye. — Érdeklődőknek részletes programmal készségesen szolgál a Nagy-Körösi kiállítási bizottság (Budapest, köztelek.)

— Színészet Duna-Földvártn. Réthy László fiatal, tehetséges színigazgató, — ki 8 év óta folyton elsőrendű színházaknál működött mint titkár, s művezető — előadásai sorozatát f. hó 15-én vasárnap kezdi meg. Lukácsy Sándor „Ágnes asszony“ című népszínművel. A társulat — mint halljuk — az ifjabb színészi generáció legjelesebb tagjaiból van szerződötve s így kilátásunk lehet összevágó jó előadásokat élvezni, miután az ifjabb nemzedék ambíciójából, s nem csupán kenyér keresetből működik. A bérlet árakat az igazgató — ki uglátszik nagyon helyesen: jobb szereti a sűrű krajezárt, mint a ritka garast — a lehető legolcsóbbra tette, hogy mindenkinek legyen alkalma kevés pénzért: jó előadásokat látni. Másora az igazgatónak a legújabb darabokból lesz összeállítva. Ajánljuk e törekvő társulatot közönségünk figyelmébe! — Miklósy szintársulata, ki jelenleg Egerben működik, rövid idő alatt Paksra érkezik előadások tartására. Kívánjuk, hogy siker koronázza működésüket, de mi alig merünk még csak a legcsekélyebb anyagi eredményt is jósolni.

— Zengora és énektanítóné érkezett városunkba, a ki mérsékelt díj mellett ugy kezdő, mint már gyakorlattal bíró növendékeknek mindkét szakban — esetleg a zene magasabb elméletében — leendő kiképzetésére ajánkozik. Bővebb felvilágosítással szolgál Erős László, gőzhajózási ez idő szerinti hely. főnök és pénztárnok úr, valamint lapunk szerkesztője.

— Egy ökleveles gazda, ki kitünő bizonyítványokkal rendelkezik, keres alkalmazást Lapunk szerkesztősége szívesen nyújt felvilágosítást.

— A „Pesti Hírlap“ április 1-től Csiky Gergely ünnepelt írónktól közli egy társadalmi regényt s ezt megelőzőleg Reviczky Gyulától egy hosszabb érdekes elbeszélést. Ajánljuk ezen élénken szereztett lapot olvasóink figyelmébe.

— Tűzek. Mult hó 13-án esti 8 órakor, a felsőpéli pusztán egy birka istálló leégett s a szegény birkák is benrekedtek. E hó 20-án éjjel pedig leégett a györkőnyi gőzmalom. Hároman voltak a tulajdonosok, köztük valami Schwartz nevű is, a ki a gőzmalmot Nagy Dorogon Köröndy ügyöknel 8000 forintra akarta biztosítani a malmot; de ez, mint lelkiismeretes ember utána járt s kitudta az építómesterektől, hogy az egész csak 4000 forintjukba került s határozottan visszautasította az ajánlatot. Így aztán Schwartz bejött Paksra s az I-ső magyar ált. biztosító társulatnál biztosította a bukafelben levő malmot 4000 forintra s a bennelevő gabonát 1000 forintra. — A lakosság szándékos gyújtogatásról beszél, a mit különben a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— Mennyi fogyasztást fizet Paks? A folyó hó 7-iki városi képviselői gyűlésen bemutatott a m. kir. pénzügyigazgatóság által, az 1888. évi ápril 1-én életbe lépett bor, cukor és söradó felemelésére vonatkozó fizetési tábla, mely szerint Paksön 1888. ápril 1-től: $\frac{3}{4}$ évre a bor után 6483 frt 37 $\frac{1}{2}$ krral, $\frac{3}{4}$ évre a cukor után 627 frt 50 $\frac{1}{2}$ krral, $\frac{3}{4}$ évre a sör után 381 frt 75 $\frac{1}{2}$ krral. Összesen tehát 7502 frt 62 $\frac{1}{2}$ krral emeltetett fel a fogyasztási adó; miért is a város közönsége nem fogja, mert nem bírja ily arányban a fogyasztást kezelni, — miért is a szerződés felmondása határozottat el. A paksi 1887. évi községi számadások megvizsgálására, számvizsgáló tagokul megválasztottak: Nagyt. Horváth Sándor, Bun Gusztáv, Bergmann Emil, Bekker János és Feil Ferencz urak. Mácsik Lajos városi bírónak választatván meg, helyébe a képviselőtestületbe Vayer Márton hivatott be.

— Műkedvelő előadás Paksön. A paksi izr. fiatalság folyó hó 7-ikén a felállítandó izr. kisdudóv intézet alapja javára jótékonycélú műkedvelő előadást rendezett. Színre került az alkalommal „A végrehajtó“ vigjáték 1 felvonásban Ábrányi Emiltől; „A levél“ magánjelenet Gabányi Árpádtól, és „A rablógylkos“ vigjáték 1 felvonásban Aboutról, fordította Kuliffay Edé. A szereplésben részt vettek; Fischer Regina, Winter Gizella, Schwarz Riza, Vertheim Sarolta, Hermann Berta úrhölgyek és Friedmann Béla, Goldstein Sándor, Hermann Miksa, Hermann Lajos és Jellinek Márk urak. A rendezőségi tisztet dr. Róth Zsiga ügyvéd úr teljesítette. Az előadás ugy anyagilag, mint szellemileg felülmúlta a közönség várakozását s a legnagyobb mértékben sikerült. Paks izraelita fiatalsága e napon bebizonyította azt, hogy összhangzó egyetértésben működve, képest ama czélt elérni, melyet a keresztény vallásnak — fájdalom! — eddig még csak megközelíteni sem tudtak. (E sorokat keresztény írja!) A szereplők közül különösen kiemelendő Fischer Regina k. a., mint „A levél“ hősnője s a „Rablógylkos“ban mint Pérard Eugenia. Minden tekintetben kifogástalan játéka nemesak szünni nem akaró tapsvihart, de koszorúkat is esalt ki a közönség köréből, mely felléptével teljesen meg volt elégedve. Művészetét tetőzte különösen „A levél“ monologja, itt a szó legszorosabb értelmében remekelt! Nem szózápor frazeológia volt az, mely a műkedvelő úrhölgy színpadi alakításait a siker koszorójával fonta

körül, a női naivsággal vegyest asszonyi hü gondoskodás, ama százszor megénekelt s a férjt még akkor is rendületlen megadással kísérő szeretet, mikor az talán kissé tágabb korlátot nyújt a családanya aggódó kételkedéseinek, a női kebel kifogyhatatlan szerelem-glóriája volt az, mely a szereplőnek művészetében valóságos idealismussá fejlődött ki. Tanítványt reméltünk s mesterben győnörködtünk. Fischer Regina úrhölgy nem a dilettantismus, hanem a szakértő, mondhatnám kitapasztalt praecisitás bűbájával oldotta meg — igaz — nehéz, de hálás feladatát! És a mily tapsvihart kellet fel játéka az érzelmekkel, épp oly kifogástalan bizonyult a fellépés külső actusa is. Az arezjáték, mely leghebbebben tükrözta vissza mély értelemmel áttanulmányozott s jól felfogott szerepe kellő bensőségét, a kézlejítés, mely soha sem korán, sem későn, hanem az illető gondolattal egyidejűleg, összhangzásban történt a cselekvési képlet egytől-egyig a legszebben sikerült. Fischer Regina szerepében beszélt a szív, a lélek, s velők együtt — ha a mimikát szabad ugy nevezem — beszélt a test is! Egy lélektani alapon nyugvó monológnak, a ki ismeri színpadi nehezégeit, annak Fischer Regina k. a. játéka előtt kell, hogy meghajoljon! A nőszereplők közül — bár mindannyian díszesretét érdemelnek — kiemelendő még Winter Gizella k. a. Kedves, aestheticus fellépése és modora, finom játéka, mindenütt a tehetség, akarat és szorgalom jeleivel méltán érdemelte ki ama őszinte elismerést, melyben a közönség részéről részesült. A férfiak közül az oroszlanrész Friedmann Béla úr vívta ki magának. Egészséges, üde humora „A végrehajtó“ban (Csabi Gáspár, kir. végrehajtó) s elegáns fellépése, kitünő mimikája „A rablógylkos“ban (Lecocheux, államügyész) nem egyszer fakasztották kacajra a jól hangolt publikumot. Epeny Hermann Miksa (Szaday Lajos, philosophus és Jean, Pérard asszony kertésze), Jellinek Márk (Ducamp Alfréd festő és Koppants Ferencz írnok), és Goldstein Sándor urak, utóbbi komikum tekintetében különösen a csendőraltszt szerepében szépen sikerült alakot mutatott be. Ohajtnjuk, hogy a kedélyes est minél előbb ismétlődjék s végződjék — napfölkelt után!! (Igaz, az t. i. egészen elfelejtettem megmondani, hogy az előadás után táncmulatsig vágott be, melyet is páratlan hévvel apróztunk vala mindaddig, a míg csak a kivirradt hajnal, jobban mondva reggel, pilláinkra rá nem köszöntött vala!

Echo.

Hirdetésünk térszűke miatt a jövő számra maradtak.

Pécsi kiállítási hírek.

A kiállítási végrehajtó bizottság e napokban becsajttett ki körlevelet a kiállítókhöz felkérve őket a térdij I. felének e hó 20-ig leendő befizetésére. E terminus meghosszabbított f. é. ápril hó 5-ig azon hozzáadással, hogy a kik ezen újabb határidőig sem fizetik be a térdij első felét a kiállítók sorából töröltetni fognak, mert a bizottság a legközelebb megkezdendő építkezésnél csak azok számára gondoskodik helyről, kik a térdij első felének idejében való befizetése által némileg biztosítottot nyújtanak, hogy a kiállításban csakugyan részt is vesznek. A bizottság e tekintetben szigoruan fog eljárni, mit annyival is inkább megtehet, mert a kiállítók száma az ezenen jóval felül van már és újabb tudakozások és jelentkezések még folyton érkeznek.

A pécsi takarékpénztár a pécsi kiállítás czéljaira 500 forintot szavazott meg ez idei rendes évi közgyűlésén. Ilyen tekintélyes oldairól érkező ily jelentékeny támogatás a kiállítás inező tényezőire kétségkívül hathatós bazditással fog szolgálni s a sikernek egyik jelentős garanciját képezi; — továbbá: Zelezay Károly úr pécsi fényképez 13 frtot adományozott a kiállítás czéljaira.

Dr. Roboz Zoltán úr Tolnamegye filoxera-ügyi biztosa a kiállítási bizottsághoz intézett levelében megígérte, hogy a pécsi kiállítás alatt Pécsen rendezendő filoxera kongresszuson szívesen elvállalja a főelőadói tisztet.

A fővárosi iparoskör elnöksége arról értesítette a kiállítási bizottságot, hogy a körnek tagja, kiknek száma néhány százra rug — a pécsi kiállítás meglátogatására, egy külön vonaton szándékoznak Pécsre rándulni.

Tekintve, hogy a hazai gazdatisztek országos egyesülete az idei nyáron országos értekezletet szándékoznak tartani, a kiállítás elnöksége a mondott egyesület központi választmányához átiratot intézett, melyben az értekezletnek a pécsi kiállítás alatt Pécsen leendő megtartását ajánlja.

A kiállítás tartama alatt rendezendő időleges szarvasmarha- és lókiállítás (színhelye a szigeti külvárosi lovas laktanya) katonai lóvásárral lesz egybekötve. Az időleges kiállítások napjai legközelebb határozatnak meg. A 3—4 napra terjedő szarvasmarha- és lókiállításon kívül lesz még időleges juh- és sertés kiállítás (a sertésüzemében) gyümölcs- és baromfi kiállítás.

Megyéinkből újabbán! Müller József Bonyhádról zeneszerzeményt, Geisz László Alsó-Hencséről szarvasmarhákát, Szomjú Mihály Szegzárdról va-szekrény és lakatot, Hideg Mihály Szakálból lovakat, Angyal Alajos Szegzárdról cipőket, Todtenbir János Lengyelből honvéd tiszti zubbonyt, id. Szedlmeyer József Lengyel kerti terv, Ladiszlaidesz János Paksról cipész munkák kiállítását jelentettek be.

A kalocsai krónikából,

Az 1861. évi ugynevezett újítás alatt.

A többféle kellemetlen esküdti funkciók közt a legkellemetlenebb volt az, midőn az alsómegyí puszta kiküldtettem két garázdálkodó és ellenszegülő polgárnak rövid uton való kidobására, kik a végrehajtásilag elárverezett házból, kime mi nem akartak. Már a Bach idő alatt a cs. kir. esendörök által egyszer kidobattak, azonban a hatvanegyedik újítás alatt ismét vizsgálótűztek a már tulajdonukat nem képező házba.

Két megyei hadagy és egy törvényszéki hajlu egy kocsin előment, képezte az ugynevezett kisebb brachiumot. Egy másik kocsin követtem őket. A kalocsai főutezán a kapu előtt ácsorgott Eötvös Nándor barátunk, kinek épen akkor semmi hivatala sem volt.

— Hová mégysz? — kérdi.

— Alsómegyére mulatni.

— Én is elmegyek, viszek puskát utközben talán vadkaesára lehetek.

— No gyere hát.

Örültem, hogy nem megyek magam,

Hogy valóban legyen valami a mulatságból, Homokmégyen betértünk Markó Ignác akkori városbíróhoz egy pár pohár borra. No több is lett belőle, de azért nem ártott meg.

A hivatalos küldetés helyére érve, az udvarban talált feleket felszólitottam a ház elhagyására.

Majd elhagyjuk, mondá az egyik és azzal bement a házba, míg ugyanakkor a másik az istállóban tünt el.

Alig percz mulva az első kirohant a házból kezében furkós bottal, melyet egyenesen fejemnek emelt, mire én miután figyelmeztetve lettem előre, hogy milyen emberekkel lesz dolgom, a magammal hozott kétesövű pisztolyok egyikét emeltem föl ellene és ugyanekkor parancsoltam a velem jött brachiumnak, hogy köfözzék meg az előszakoskodót.

E közben a másik az istállóból kirohantva a vasvillát fogta a fejemnek, de ezt észre sem vettem, hanem Eötvös Nándor barátom, ki a puskatussal ütötte mellbe ezen újabb támadót és így háritotta el fejemtől a vasvillacsapást. Az első támadót a hadnagyok és a hajdu megkötözni akarván, az a hajdut egy fölötté kényes helyen megrugta és őt gazembernek nevezte, mire ez kardjával az ellenszegülő felé szurt és azt épen torokban találta, honnét a vére egyenes sugárban kezdet kilövetni.

Ezt látva, a helyszínén megtámadtam a hajdut, hogy miért tette ezt?

Hát azért tekintetes uram, mert megrugott és gazembernek nevezett, pedig én huszár voltam senkitől sem tünök ilyet.

E pillanatban egy sereg mindenféle asszony nép jött össze és hangosan szörnyülködött a szerencsétlen esemény fölött. Mit látva beszünttettem a hivatalos eljárást, hazasiettem és rögtön orvost küldöttem.

Mire azonban az orvos ki ért... addig a sebesült meghalt? ... gondolják önök, de-hogy, hisz csalánba nem üt a menykő, meggyógyult, meggyógyították az asszonyok, kik sajátságos módon állították el a vérzést, miről az orvosoknak fogalmuk sincs.

Engemet pedig egy zugirász által vérengzésémért följelentettek a megyének. A följelentésben a többek közt e kifejezések is előfordultak, miután esküdt ur magával vitte roggantsút Eötvös Nándor urat, majd a kérévny végén: hol vagy magyaroknak oh nagy Istene! Itta pedig nevezett e följelentést egy pint pálinkáért. Megis érzett a szaga és volt is fogatja.

Mert miután a följelentés a megye közgyűlésén felolvasatott volna, Földváry Gábor az akkori főszolgabíró az ellenem való vizsgálat megajtásával megbízott, ki is nagy lühóval Kalocsán megjelenvén, a vizsgálat közben szörnyülködve mondta:

— Hogy mert esküdt ur, miat tisztviselő az illette pisztolyt emelni?

— De hiszen az furkos botot emelt a fejem fölé?

— Mindegy, még nem ütötte meg és ha fejbe ütötte volna is, a vármegye majd megbüntette volna érte példásan. Minlenesetre elégtelt szolgálatot volna érte.

Köszönöm az ilyen elégtelt, melyről esetleg a másvilágról értesülhetnék, Már csak kimondom a főszolga bíró urnak, hogy máskor hasonló kiküldetésre nem pisztolt, hanem ágyát viszek.

És a nagy lühóval teljesített vizsgálatnak nem volt egyéb eredménye, mint hogy a parasztot végre mégis kidobta a házból Mézidy Rudi bácsi az akkori esendobiztos szolgabíró.

Kellemesebb funkció volt, midőn a korsós czéh, a szolgabíró távollétében meghívott a cehmester lakásán tartott czehgyűlésre, amidőn közbejárásomra eltöröltetett azon régi szokás, hogy a törvénytelen számozásu fu, a czehbeálláskor kettős díjat fizessen, ami általam a czehjegyjegyzőkönyvbe sajátkezüleg bevezetett és a jelen voltak által aláíratott.

Távozásomkor a cehmester kikísért az utcaajtóig és ott papirosba burkol a a markomba nyomta a czehbiztosi honráriumot, amely vala egy osztrák értékű forint.

Egy alkalommal egy vasárnapon szolgabírómmal együtt a jóemlékü Kunszt József érsek nál voltunk tisztelni, ki nyomban meghívott benünket ebédre.

— Köszönöm kegyelmes uram, szabadkozék a szolgabíró, én már a Mikéhez ígérkeztem.

Hiszzen nemis kellett több, hasonló dolgokért a boldogult főpap, mint a ki az etiketterre nagyon sokat adott, fölötté neheztelt.

É, természetesen megköszöntem a meghívást, elfogadtam az ebédet és elhallgattam, hogy én is a Mikéhez voltam ebédre hívva.

Megjegyzendő, hogy Mike az érseknek több év előtt elbocsátot tisztartója volt.

Hang Ferencz.

Irodalom és művészet.

Ifjusági lap. Beküldetett a „Hasznos mulattató” képes gyermeklap 7-ik füzeté, mely, mint a többi füzetek általában, telve van ismert nevű íróktól hasznos olvasmányokkal, szép képekkel. Ez ifjusági lap Dolnay Gyula gondos szerkesztése mellett, immár 16-ik évfolyamot futja. A vállás és közoktatásiügyi ministerium több ízben ajánlotta a tanuló ifjuság között való terjesztésére, és az iskolai könyvtárak számára. Minden füzethez fél iv melléklet van csatolva, előfizetési ára: negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt.

„Leányok Lapja” Dolnay e másik vállalatát is vetjük. Kizárólag a leányvilágnak nyújt hasznos olvasmányt. E gondolat szerkesztett lap már 14 éve hogy fennáll, minden anyá megnyugvással adhatja leánya kezébe. Pompás ezikeit jobbra ismert nevű írónok írják, képei gyönyörűek. Minden füzethez fél iv melléklet „Tizenkét hónap” ez. regényes mából, melyet Szabóné Nögáll Janka kedvelt írónő

ir, s mely év végén önálló kötet lesz; van a lapnak képmelléklete is. E sok előny tészi ára: fél évre 2 frt. A lapot a kultusminister izben ajánlotta.

Mária-dalok és legedák ezim alatt egy kötetre való vállásos költeményt adott sajtó alá Rudnyánszky Gyula a fiatalabb író nemzedék egyik kiváló tagja.

A költemények dalek, ódák, hym uszok, legedák és költői beszédek, egytől-egyig a bold. Száznék, Magyarország védasszonyának van szentelve.

A Folyvat Simor János herceggörümás biztatásá a alta ki a szerző, a ki múltán remélheti, hogy hazánkban, melynek Mária a védő asszonya s a hol oly nagy a Mária-kultusz, e költemények minden magyar szívbén visszhangra fognak találni.

A mű fölötté díszes kiállításban május hó 1-én jelenik meg s előfizetési ára füzve 2 frt, díszkötésben 3 frt, amateur kiadásban kötve 5 frt, ugyanez bőrkötésben 10 frt; mely előfizetési pénzek a szerző nevére ezimezve a Franklin-társulathoz küldendők.

A ki egyszer megszorette, az soha sem válik meg a „Magyar Házaszony” ezimű há tartási gazdasági és szépirodalmi hetilaplótól, melynek előfizetési ára egész évre 6 frt félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., s a kiadól: fatal (Budapest, nagy-korona utca 20 sz.) melyhez az előfizetések legzélszerűbben postautalványon intézendők, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyiszámokkal.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Nándor. A sok közül kiválogatjuk majd a legjobbakat s alkalomilag, ha idő és terünk engedni fogja, néhá nyát közleni fogunk majd belőlök.

Szent Péter (Eperjes.) A csapást ugylátszik, igen késon akarod parirozni, legalább én óriási késedelmezésből azt következtetem. Gyula küldhetne egy-néhány népdalt, szivesen venném! Hát Maris mit csinál? Körötökben van még? (Főmunkatárstól.)

Katona Ferencz, Gárdony. A jövő számra maradt. — Gerenday K. Budapest. A „Hajszja!” ezimű közlemény megfejtí husvéti költeményének elmaradását. — Hang F. Kalocsa. Mit szól mindezekhez? — A „Pécs” tek. szerk-nak. — Hátha még oly szorgalmasan olvasta volna a t. ügyészség a másik két tolnamegyei lapot! Azok politizáltak ám még csak! Na de hát a „Duna Vidéke” kellett neki, hogy például szolgáljon; — így aztán a hazafas irányu ezikk lett inkriminálva és elítelve. — Úgy látszik, nem olvasták el inkriminált ezikkeink ösmertetését kollega úr.

Felelős szerkesztő: Balás Sándor.

Hirdetések.

218

1k. 89 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A paksi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Potzem Jakab végrehajtatónak ézv. Bäcker Györgyné végrehajtatást szenvedő elleni 82 frt 70 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtatási ügyében a szegzárdi kir. törvényszék a (paksi kir. járásbírószág terü letén levő Kömlődön fekvő, a kömlödi 361. számú telekjkvben 2393/6 hrsz. szőlőre az árverést 350 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1888 évi ápril 17-én dé. előtt 10 órakor Kömlődön a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 35 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. czikk 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberi 1-én 3333. sz. a. ke't m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelelt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál e öleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Paksón 1888. évi január hó 29-ik napján. A paksi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

FORSTER. kir. a'jbíró.

Eladó.

A volt postaház, mely 8 szoba 1 cseléd szoba, előszoba konyha, 2 padlás fészter, kocsiszin, istálló, pineze és 3 udvarból áll — a legkedvezőbb feltételek mellett örök áron szabadkézből

eladó

Bővebb felvilágosítással szolgál

Paksón, 1888. ápril hó

Balás Sándor,

és neje háztulajdonos.

Osztálybeli Oskolából, felsőbb Osztályokba bejutani nem lehet, ha csak a Nemzeti Nyelvet tökéletesen nem tudja; ezeknek következtében mind a két Nemből, úgy a Katonai magányos nevelő Intézetekben is szükségképpen kell a Magyar Nyelvet és annak Tudományi esmérteit oktatni, mire nézve: hogy a Tanítók választásában is fogyatkozás ne legyen, és minden felé alkalmas Tanítók készen legyenek, mindenk előtt oktató Mesterek készítésére megkívántató Intézetek lesznek Törvény szerént felállítandók.

VI-szor: „Hogy a mennyiben egy némelly Tudományok ágaira nézve az Ország, oktató Magyar könyvek hijjával volna, e' féléknek készítése a' vagy más Nyelvekről leendő fordítása, egy ezen végre felállítandó Társaságra bizatasson.“

Es a kiegészítő 7-ik és 8-ik pont:

VII-szor: „Hogy a Nemzeti Szín-Játszó Társaságoknak minél előbbi felállásokra nézve a Városok által ne csak akadályok ne tetessenek, sőt minden a féle szerződéseknél, reájok különös figyelem legyen.“

VIII-szor: „Hogy az arany és ezüst Pénzekre, úgy szintén a nevezetesebb Történetek alkalmosságával veretett szokott Emlék Pénzekre is, Magyar Felírás tetessen.“

(Folyt. köv.)

Közgyűlés.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 24-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését. Az ülést pontban 10 órakor gróf Széchenyi István főispán úr nyitotta meg, ki is megemlékezvén a háboru veszélyről, a husszú és kegyetlen térlől, az ország három nagy halottja Sennyei, Ghyczy és Somsichról s megyénk halottja Perczel Istvánról, indítványozza, hogy ez utóbbi elvesztése feletti részvétünknek jegyzőkönyvileg is adjunk kifejezést, — Az indítvány elfogadtatván, a jegyzőkönyvi kivonat az alispán és főjegyző által lesz átnyújtva, a boldogult özvegyének.

A filoxera alap járuléka 100 □ szőlőbirtok után a folyó évre 1 krban állapított meg.

Csukly Ignác volt paksi szolgabíró nyugdíjaztatása iránti kérvénye tárgyalásánál Bence István, dunaföldvári esperes plébános ur

szólt fel, a mennyiben tudomására jött hogy Csukly csak a vizsgálat megejtése alkalmával adta be nyugdíjaztatása iránti kérvényét s hogy miután ő tudomására jött, hogy a hivatalban nagy rendetlenségek, visszaélések követték el s miután ő a nyugdíjat úgy tekinti, mintegy jutalmat a hü és becsületes munkáért, a nyugdíjat meg nem szavazhatja, míg az alispán úr e tekintetben megnyugtató választ nem ad.

Alispán úr kijelenti, hogy Csukly nála már két hóval ezelőtt szóbelileg jelentette be nyugdíjaztatása iránti óhaját, — de a kérvényt, csak a vizsgálat megejtése után nyújtotta be, mire a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a 283 frt évi nyugdíjat megszavazta.

Térszűke miatt a 99 tárgy közül ez alkalommal még megemlítjük a következőket: a gyámpénztárhoz segédkönyvvezetőül az elhalt Szabó Géza helyére Pappert Ferenczet s ennek helyére Suss Vikort, a kandidáló bizottságba Bonyhády Gyula helyére Perczel Dezsőt nevezte ki a főispán úr.

Tóth Pál paksi szolgabírói irnok nyugdíjaztatása iránti kérvényének — tekintettel munka képtelenségére — hely adatott s 162 frttal nyugdíjaztatott. (Helyébe Takács Gyula, megyei irnok lett paksi szolgabírói irnokká kinevezve.)

Hrabál Imre gyógyszerésznek egy Pakson felállítandó második gyógyszerészterá iránti folyamodványának hely nem adatott.

A „Duna Vidéke“ ellen indított pör vég-tárgyalása.

Mult hó 26-án délelőtt folyt le a szegzárdi kir. törvényszék előtt,

Elnök volt: Ágoston István törvényszéki bíró; szavazó bírák Babics Mihály és Borsódy György; kir. ügyész Závody Albin; védő ügyvéd Geiger Gyula.

Lapunk 1-olvasói előtt ismeretesek az inkriminált cikkek, melyek a kir. ügyészség által mint politikai színezetűek lettek vádolva.

Az elnök ur felhívása a kir. ügyész elmondja röviden vádját. A cikkek felolvastatnak úgy a pécsi kir. ügyészség, valamint a szegzárdi alispáni hivatal átírata.

Ezek után elnök felhívja Balás Sándor, a „Duna Vidéke“ szerkesztőjét védelmének előadására, mely lényegében s röviden a következőleg hangzott:

„Tekintetes királyi Törvényszék!

Azon vád ellenében, hogy én a lap megjelenését be nem jelentettem volna, ki kell jelentenem, hogy a bejelentést annak idején megtettem, de bebizonyítani azért nem tudom, mert nem adtam fel ajánlva a postára, de hogy elvezett, elég szomorú tény.

Az, hogy a lap beküldött köteles példányait nem saját kezűleg irtam alá, onnét van, mert a lap minden példánya az én nevem alatt s a nyomdász nevének megjelölése mellett jelenvén meg, az nagyon természetesen az én saját aláírástomat helyettesíti s ennek folytán a felelőseget a lap tartalmáért el is vállalom nem csak, de sőt tiltakoznám az ellen, ha valaki merésznélne nevemet ily képen felhasználni.

Hogy a „Zürzavar“ című, vagy az „Utóhang a népfelkelési törvényhez“ című cikkek politikát tartalmaznának tekintetes kir. törvényszék! engedelmet kérek — de ezt határozottan tagadásba helyezem.

Méltóztassék körül nézni hazánkban, minden nemzetiség oda iparkodik hatni, hogy nyelvét, nemzetiségét megoltalmazza; tessék csak az e napokban Kolozsvárt tartott sajtó esküdtzéki tárgyalásra becses figyelmeket fordítani: nemde azt tapasztaljuk, hogy míg mi magyarok összetett kézzel szemléljük a nemzetiségünk, nyelvünk, fajunk iránt tapasztalható közönyös séget, — addig a többi nemzetiségek éjjel napal munkálkodnak éppen ellenünk s midőn mi lapunkban közöltük e cikket, mely szerint nekünk is tömörülnünk kell s felhívjuk a sajtót ily irányu hazafias kötelesség teljesítésére, — a kir. ügyészség által ide a vádlottak paljára hurczoltattam azért, mert magyar vagyok s mert ezt nyíltan merem ország világ előtt kijelenteni.

Az „Utóhang a népfelkeléshez“ című cikk se foglal magában politikai tartalmat. Ez csak a már régebben, a cikk közlése előtt egy évvel megjelent törvényt ösmertette, a maga meztelességében.

A mi az 1848-iki sajtótörvényeket illeti tek. kir. Törvényszék! az semmi képen se illik be a mai kifejtett hirlapirodalom keretébe; —

pa pihentetőül elővettem az én gyermekkori képes könyvem; eleintén csak gyönyörködtem a képekben, később egészen komolyan belemegedtem vizsgálatukba.

Mily leirhatlan volt örömöm, midőn azon vettem magam észre, hogy imitt-amott képes vagyok már az egyes képek értelmét kiolvasni; ezen körülmény annál inkább sarkalt a további buvázkodásokra. És minél jobban belemélyedtem e könyv tanulmányozásába, annál inkább tudtam belőle olvasni, illetve a mely értelmű képek magyarázatát ki böngészni.

Azon körülmény, hogy az emberekkel sokszor voltam ellentétes nézetben s így annál többször keveredtem velük collasióba, — sokszor zárkózottá tett s így vissza vonulva annál háborítlanobbul tanulmányozhattam az én szép képes könyvem.

Midőn már annyira vittem az olvasást, hogy egész fejezeteket voltam képes elolvasni, — összehasonlítam az olvasottakat egyes szakmunkákkal s mondhatom igen meglepő eredményre jutottam, mert megengedem, mai nap már sok kitűnő szakmunkánk van, de a melyben az alapeszme oly félre érthetlennül, oly meggyőzőleg lenne kifejtve, mint e műben, olyat nem ismerek.

Es ha valaki egy szakmunkában oly nehézségre talál, hogy azt akár az előadás nehézségénél, akár a tárgy bonyolultságánál fogva nem képes egészen megérteni; úgy ajánlom keresse ki e műben az illető fejezetet, tanulmányozza komolyan, — s a mennyire emberi értelmünknek megengedtetett, tisztán fog előtte állani a dolog. Ezek után vegyük elő o remek könyvet s böngésszünk benne!

Hol kezdjem? illetve mit ismertessek belőle? Nem lesz talán érdektelen, ha most — midőn az árvíz milliónyi károkat okoz s közgazdasági bajainkat már már a végsőig fokozza — felkeresem ama fejezetet, mely az árvizekről, azok közvetlen és végokaikról s végül a szükséges intézkedésekről nyújt felvilágosítást.

Praedikáció egy hanyatló csillaghoz.

Igen! egy hanyatló szép leánynak akarok szívebe beszélni annak a híres csillagnak, a ki végig hódította már a járásabeli valamennyi gavallér, lovag, jogász, orvos, technikus, patikus, talán még philosophus kasztbeli fiatalogot is, és ime a büszke, szép, ellenállhatlan kisasszonyt a huszonkettedik farsang is otthon hagyta fejkető nélkül, hogy a szűzi báj homályos bükörében elmékedjék a világ hiúságán és a szépség mulandóságán.

Persze az az Istenben boldogult felejthetetlen szép báró, a kit az én praedikációs hölgyecském szerelme bimbójának, első felsekor — temetőben látva meg először — oly mélyen zárta be szivecskéjébe, hogy vele együtt eszecekéjének egy kis részét is oda csukta; hát nem esőna, ha válogatossá lett a kínalkozó alkalmakban és ugyan csak szórta jobbra balra, nem ugyan a komoly érzelem, mint inkább a túlbocsúlt önhitség által szőtt kosarakat.

Bezeg változott azóta a világ sorsa; nem csak azért, mert annak legidősebb uralhódója, Vilmos császár is elköltözött belőle, de mivel ő szépsége a hajdani ünnepelelt bálkirálynő udvarának fénye is mindennap homályosodik egy egy eltűnt lovaggal, a kik a szeszélyes, elbizakodott,

szépségét és kellemeit túllicizált, — de babárain pihenni még most sem akaró úrhölgynek állandó kegyeit és örök hűségét elnyerni nem remélvén, még idejekorán menekülnek a szerelmi csőd elől.

A szépség királynő udvarának már-már legközelebbi barátai is megrendült az ősi bizalom; — nagynéni, nagybácsi, unoka, nővér, fivér mind aggódva néznek a kegyelt legszebb családtag csapongásainak szomorú következményei elé és egy némelyik már komoly kitérőre is fakad a túlhajtott becsvágy és szerelmi ambicio szülte elérhetlen vágyak és a kihívó viselkedés miatt. — Döntő szavu házitanács összehívását is javasolja egyik másik, — de a mint az erről értesült büszke szépség, fejedelmi alakjával és villámokat szóró szemével — szellemi túlénye erős tudatában (mert ő a legokosabb a familiában) — közöttük megjelen, megbomlik a rend és a legerelyesebb nagynéne is visszaessik a dédelgetett kisasszony iránt eddig táplált majom szeretet által okozott nyáuszivúségbe.

Tehát ismét a hanyatló csillag a győzelem. Ujra parancokat osztogat kicsinek nagyoknak hogy azért is mulatni fogok; gondoskodjatok selyemről, bársonyról, mert most igazán szebb akarok lenni mindenkinél és tetszeni mindenkinnek . . . . . utoljára!!!

Mily különös! A kihívó fényű csillagban tán feltámadt már a lelkiismeret hangja, hogy oly lemondással emeli ki e szót „utoljára“?! avagy új eselt vet a szív lelkiismeret által már szorított ész szabad nyilvánulásnak, hogy utolsó kísérletül még egyszer tömjénnezhessen a nagyravágyás és hiúság ördögének?

Bármint legyen is e hirtelen lelki válto-

de legyen szabad kijelentem, hogy e cikkek-ért, az akkori bírák se ítélték volna el.

Kérem felmentésemet.

Geiger Gyula védő, a „Zürzavar“ című cikket kitűnően, hévvel védelmezte mondván: „A közölt cikkeknek nem volt rossz szándéka, hazafias irányban indultak, csak hogy a hazafias is különböző alakban nyer kifejezést, de alapjában mindig egygyen, a hazaszereteten nyugszik.“ és felkiált: „vagy pedig nem a legnemesebb a leghumánusabb eszmék vannak itt letéve (olvassa): ne vezéreljen bennünket a gyűlölet az osztrák, a rácz, tót, muszka, oláh és zsidó ellen, ne passzív tétlenségben legyünk, ne gondoljuk azt, hogy osztrák, muszka és zsidó szidásával elegendőt tettünk hazafiságunknak, ne hagyjuk magunkat félrevezetni kozmopolitikus lapoktól, hanem vezéreljen bennünket a tiszta szeretet, a kötelesség tudata fajunk és nemzetiségünk iránt.“ — E szavakban van lerakva e cikkek intenciója. Nem e a legmagasabb célért küzdenek e szavak?

Ezekután áttér arra, hogy tulajdonkép hol van az a politikai határ, a társadalmi lapnál. — Kéri ennek megfejtését. Hivatkozik a törvény szükkebltségére.

Kéri védenze felmentését.

Az ítélet szerint Balás Sándor 30 frt fő 10 frt mellékbüntetésre ítéltetik.

Kir. ügyész és vádlott felebbeztek.

Hirek.

— **Kinevezések.** Tolnavármegye adófelügyelőjévé a pénzügyminister Büky Györgyöt nevezte ki; — Tormay Bélát pedig a budapesti állatgyógyintézet volt igazgatóját, miniszteri tanácsosi ranggal és jeleggel kinevezte a király az összes magyarországi gazdasági tanintézetek igazgatójává.

— **Járványok.** Foktön és Öreg Csertön a himlő járványszerűleg dühöng. Foktön csillapul a veszély, míg Csertön a főszolgabíró az iskolát bezáratta.

— **A király,** Rudolf trónörökös a gyalogság főfelügyelőjévé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Dr. Keczer Ákos budapesti közigazgatási helyettes városunk szülötte eljegyezte a napokban Keczer Mariska urhölgyet, Eperjes város egyik kiváló szépségét.

— **Kincses Erdély.** A bérczes szép Erdély kincseinek száma megint szaporodott egygyel. Egy erdélyi orvos ugyanis nemrég márványhe-

gyet fedezet föl és egy darabot a márványból beküldött a bécsi földtani intézetnek mely kimondotta, hogy ez a kő fehérsége és szemcséinek finomsága tekintetében bátran versenyezhet a világ legjobb márványával, a karraraival.

— **Ingyen vasuti jegyeket** kapnak morchiánk külföldön élő szegény alattvalói a magyar államvasutak összes vonalain, ha hazatérni kívánnak. A külföldi követségek fel vannak jogosítva ily ingyen jegyek kiszolgáltatására.

— **Gyilkosság.** Még a múlt évben tünt el, Pál József nagydorogi lakos, szegény ember. Most aztán Zomborból érkezett hír, hogy az ottani határban találták meg a csendőrök, a hó elolvadása után. Pálnak feje ketté vágva s vállalai voltak verve. Rovott előéletű volt; így azt hiszik, hogy lopáson érve — bántak vele ily kegyetlenül.

— **Schwarzgelb.** Sár-Szent-Lőrinczen valami gézengúz márczius 15-én az „Olvasókör“ ablakát egy nagy tegyavai bedobta, éppen midőn a venlégék vassoránál ültek. Mint utóbb értesültünk, a tettest a csendőrök kipuhatták.

— **Csikó vásárlás.** A nagyméltóságú földművelés ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium közölte, hogy Hőgyészen ez évi április hó 19-én az állami lótenyész-intézetek részére 1 éves méncsikók fognak vétetni. Felhívja tehát mindazon tenyésztőket, kik jól kifejtett, szabályos alkatú és erős csontu egyéves méncsikókat eladni kívánják, hogy azokat a nevezett napon és helyen megjelenő bizottságnak a községhez előtt bemutassák. Figyelmeztetnek a tenyésztők, miszerint ez évben csak a a legjobb minőségű és arra nézve is megfelelő csikók fognak megvétetni, miért is gyengébb minőségű vagy tulságos árra tartott csikók elővezetése csak felesleges fáradságot okozna. Továbbá csupán oly egyéves méncsikók fognak az állam részére megvétetni, melyek származása hiteles fedeztetési jeggyel kimutatható. Előnyben részesül pedig az oly csikó, melynek jó alkatú anyja is elővezettetik. A megvásárolt csikók a miniszteri vásárló biztos által rögtön a helyszínen kifizettetnek és átvétetnek.

— **Életveszélyes játék a Dunán.** Márczius 26-án a délelőtti órákban a paksi felső rév bérője egy megtelt komppal a pestmegyei részről szándékozott átjutni, dacára annak, hogy nagy szél volt az elindulás alkalmával. Két órai nagy erőmegfeszítés után a megtelt komp az ugynevezett süveges révet érte el válságos küzdelem után, a mennyiben a szél felvert ölnyi magasságú habok mintegy gyermekjátékként pajzánkod-

tak a nehéz komppal. A kompon lévő.

és siró esdeklése meghatott mindenkit, ki nézte a vakmerő bérő nem éppen kényes helyzetét s a veszélyben forgók kétségbeesését. Csak a véletlennek köszönhető, hogy a múlt évi június 18 ikai katasztrópha — legalább kicsinyben — nem ismétlődött. — Ez esetet különben — hasonlók ekeverülése végett — ajánljuk melegen az illetékes hatóság figyelmébe. Tudunkkal nincsen ugyan külön törvény a fenti esetre, de az 1869-iki hajózási rendelet XIII. t. cz. 81-ik és 102-ik §§-aihoz mérten, ugyhiszük, ilyértelmű helyi törvény megállapítása nem volna éppen valami felesleges dolog. (Beküldetett).

— **Előfizetőinknek** tudomására hozzuk, hogy szerkesztőségünk szives készséggel ad felvilágosítást bár mely ügyben és sorsjegytulajdonosoknak, — ha ez iránt kérdés intéztetik hozzánk — kimerítő válasz nyújtatik.

— **A fővárosi tűzoltóság** nemrégiben egy brémai feltalálótól szíves formájú s fejre illeszhető füstvédő készülékeket szerzett be, melyek különösen pinczetűzek alkalmával tesznek jó szolgálatot. E készülék segítségével fojtó füstben, gázok és gőzök közt szabadon mozoghat s vehet lélekzetet a tűzoltó. Ezenkívül egészen jól lát és hall is. Ez érdekes készülékkel Szerbovszky főparancsnok múlt hó 25-én délben a budapesti VI. tűzörségen több próbát mutatott be a vid. tűzoltó-főparancsnokoknak, kik az orsz. tűzoltó szövetség mai ülésében résztvettek. Az új készülék ezuttal is kiállotta a tűzpróbát s meglepte a jelenvolt vendégeket.

— **A nők póstai osztályozása.** A „NK. és V.“ című hetilap legújabbban a „nők póstai osztályozásával“ kedveskedik olvasóinak. Szerinte három ilyen különböztetendő meg. A levny olyan levél, melyet még nem kézbesítettek. A férjes nő olyan levél, a mely már eljutott rendeltetése helyére. Tegyük közbe, hogy hát a jegyes menyasszony pedig oly „pénzes le él“ melyet már aláírtak, de még fel nem bontottak.) Az aggszűz postán feledett „poste restante“ levél.

— **Pályázat.** A paksi járásbírói állás nyugdíjaztatás folytán üresedésbe jövén, arra pályázat hirdettetett.

— **Kislakás, — ok a válasra.** A budapesti kir. ítélőtábla egy válóperben kimondta, — a „Jogt. Közl.“ szerint, — hogy a nő jogosan hagyhatja el férjét, ha ez, csak két szobából, előszobából álló lakást bérel. — Denique a szegény embert még a feleség is — elhagyhatja!!

(Hirek folytatása a fölapon.)

zás, az az egy bizonyos, hogy rést ütöttek a büszke néembernek hiúság és nagyravágyás által létrejött nymbusan és kezd valóságban nyilvánulni a megbántott erény által kibírt fájdalmas reakció.

Mert hihetetlen is az, hogy az a nő, ki mindenütt bálványozni látta magát, a huszonkettedik farsang sikertelen temetése után ne térne a végtelen kegyü Istenhez és ne változtatná meg érzelem világát, gondolkodás módját, hanem tovább is vakon rohanjon abba az örvénybe, melyből itt e földön nincs szabadulás.

De nini a dunántúli szerény város lakóinak kedély világát hallatlan érdekes esemény rázkódtatja meg, ismét a homályosuló csillag népszerű neve jár mindenfelé az ajkakon, — ismét a hírhedt szépség dominálja a sok bukott kérő, irigy vetélytársnő, kaszinó, olvasókör közönségét, hogy hát hogysis történt az a vakmerő hallatlan merénylet és ki volt annak zseniális értelmi szerzője és még ügyesebb keresztül vivője?! Mindenki tud valami újat a pikans történetről, mindenki kiakarja találni a vakmerő hős nevét, a ki ily rafinálással állott boszút a sok megbántott szerelmesen egy csapással.

A komolyabban gondolkozók azonban remélnék a dologban egyebet éretlen gyermek tréfánál, — de hiába! a kinek veszett hírét költik, el kell annak veszni ha tisztább az angyalnál is.

De hát mi is történt azzal a büszke, de már már töredező fényű csillaggal? . . . Tulajdonképen semmi, de mégis nagyon sok!

Első nyilvánulását hozzáférhetlen nymbusa

csorbulásának, első bukását a túlhajtott igények által teremtett helyzetnek, első kitérését a társadalom rég elfojtott elégedetlenségének, — láthatta az eseményekben.

Ez volt az első vihar, mely a makacsul hordott büszkeségnek alapját ingatta meg és puhábbá tette azt a szívet, a mely oly kiméletlenül játszott a másokéval.

Hol van hát az a sok dicsőségben veled osztozott bajnok, kik ellesve minden gondolatod, hízlelge minden bájjaidnak és rabszolgái lévén hiúságnak lépten nyomon követtének, hogy emeljék büvköröd hatalmát?!!

Nincsenek ugye!! csak sivár emlékül élhetnek még szivedben és legfeljebb álmaid kinzó szövegét bonyolítják fecsegő ajkukkal, hogy a csalódás szomorú poharát töltsék teli a kábító itallal, melyről azt hiszed, megmenti szépségedet a hervadástól, eltéveit lelkedet a fájdalomtól?!

Késő! késő!! huszonkét tavasz után nem lesz már oly forró a nyár! Szíved lángjának csalfa melege minden évben arczodnak egy részét emészt meg, — és a lelkedben támadt kétségbeesés sötét réme leselkedik reménytelen életed után!

Avagy azt hiszed, hogy a hódításokban kifáradt szíven — szükség esetén — meg fog pihenni egy kemoly, idősebb (mondjuk özvegy) férj langyos árnyában, — melyben dideregni ugyan nem, de fájni nagyon könnyen lehet? Csak a boldog, az oly hosszú időn át elfojtott lángörült erővel fog kitérni, hogy porrá égesse családléteket és boldogságodat.

Látod büszke csillag! nincs menekülés Hol vannak elbizakodott gögös érveid, melyeknek sáncaival melől oly bátran szortad a gyújtó sziporkákat és ha egyik másik férfi láttára fel is dobant szíved, miért gyújtogattál mégis akkor egy harmadik szív tetőjén?! . . . Itt a gondviselés keze! Most önlángod fog megemészteni, a nélkül, hogy valaki csak egy hűsítő cseppet is öntene égő szívedre. — Mily sors vár tehát reád?

Talán annyira bizol régi imáldódban, hogy azok közül bár melyik egy biztató pillánsodra — feledve a múltat — lábaid elé veti magát és újra elzengi a szeretlek, imádlak, és a többi rajongó szózatot? Igen! elzengi az „asszony ingatag“ot és oly sujtó tekintetet vet a hajdani volt fiatal bájt rosszal reprodukáló, rizsprozótt, az erőltetett dicsőség viharja által szántott ráncokat már már sejtető arczodra, hogy a kétségbeesés hangján sikeltasz fel a régi dicsőség ily óriási süllyedésén! Nem! te rád csak két sors várhat, — vagy férjhez mész szerelem nélkül és boldogtalan leszel, — vagy?! szörnyű elgondolni is — te az egykor mindenki által kegyelet, dicsőített, imádtott, hírhedt szépség — — agg szűz maradsz!!

Praetlikázium vezetőül kedves mamák hozzátok fordulok, hogy fiatal szép leányaitokban csak a hiúság és nagy ravágyás ördögi szenvedélyét irtsátok körülhatatlan szigorú kézzel és biztosítalak, hogy a huszonkettedik farsangon nem lesztek kénytelenek a szégyen teljes és unalmas petrezselmet leányaitokkal együtt árni!

Egy völgyény.